

Korkeakouluyhteistyön kehittämisvaihtoehtoja koskevan esiselvityksen käynnistäminen

671/00.04.02/2026

Kaupunginhallitus 11.05.2026

Valmistelija: kaupunginjuristi Elina Amnell-Holzhäuser, puh. 020 615 7649, elina.amnell(at)kouvola.fi

Yhteenveto

Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu Xamkin (jatkossa: XAMK) omistajakaupungit Kouvola, Kotka, Mikkeli ja Savonlinna sekä LUT-yliopisto ovat käyneet alustavia keskusteluja korkeakoulutoiminnan yhteistyön tiivistämisestä.

Yhteistyön tiivistämistä koskevien keskusteluiden tavoitteena on ollut varmistaa alueiden korkeakoulutuksen kilpailukyky ja kaupunkien elinvoima muuttuvassa toimintaympäristössä.

XAMK:n omistajakaupunkien edustajat ovat valmistelleet yhteistyössä LUT-yliopiston edustajien kanssa esiselvityksen tekemistä koskevan sopimuksen.

Esiselvityssopimuksen tarkoituksena on käynnistää selvitysprosessi, jossa kartoitetaan eri vaihtoehtoja korkeakouluyhteistyön kehittämiseksi. Esiselvitystyö tehdään sopijapuolten toimesta ja yhteistyössä sekä tiiviissä vuorovaikutuksessa XAMK:n operatiivisen johdon ja asiantuntijoiden kanssa.

Tavoitteena on esiselvitystyön valmistuminen 31.8.2026 mennessä ja mahdollisesta jatkovalmistelusta päättäminen 30.9.2026 loppuun mennessä.

Alla ilmenevin perustein esitetään liitteenä olevan esiselvitystä koskevan sopimuksen hyväksymistä.

Asian valmistelun tausta

Korkeakoulusektori on tällä hetkellä murroksessa, johon vaikuttavat erityisesti valtiontalouden korkeakouluihin kohdistuvat leikkauspaineet, demografiset muutokset sekä elinkeinoelämän nopeasti muuttuvat osaamistarpeet. Tässä tilanteessa on välttämätöntä tarkastella uusia toimintamalleja, joilla turvataan laadukas koulutus ja tutkimus- sekä kehitystoiminta jatkossakin Kouvolan kaupungin alueella sekä vahvistetaan kaupungin elinvoimaa.

Ammattikorkeakoulun ja yliopiston välisen korkeakouluyhteistyön tiivistäminen nähdään kaupungin edun mukaisena useasta syystä. Yhteistyön tiivistäminen tarjoaisi mahdollisuuden laajempaan ja syvempään koulutustarjontaan, mikä houkuttelisi alueelle uusia osaajia

ja tukisi paikallista yritystoimintaa. Yhtenäisempi koulutuskokonaisuus olisi myös vahvempi toimija kansallisessa kilpailussa ammattikorkeakoulujen rahoituksesta kuin myös kansallisessa sekä kansainvälisessä kilpailussa opiskelijoista. Yhteistyön tiivistäminen tarjoaisi myös mahdollisuuden merkittäviin säästöihin erityisesti korkeakoulujen tukipalveluissa, mikä vapauttaisi korkeakoulun resursseja itse ydintoimintaan, eli opetukseen ja TKI-toimintaan.

XAMK:n omistajakaupunkien ja LUT-yliopiston edustajat ovat edellä mainittujen mahdollisuuksien kartoittamiseksi valmistelleet esiselvitystä koskevan sopimuksen. Sopimuksen tarkoituksena on käynnistää esiselvitystyö, jossa tarkastellaan erilaisia vaihtoehtoja yhteistyön syventämiseksi. Esiselvityksen teemoina ovat kasvun mahdollisuuksien tunnistaminen kaupunkikohtaisten kampusprofiilien kautta sekä yhteistyörakenteiden vaihtoehdot. Tällaisena selvitetään toiminnallista yhteistyötä nykyisessä omistusrakenteessa ja omistusjärjestelyn kautta muutetussa rakenteessa. Selvityksen painopisteenä on profiilien, toiminnan ja rakenteiden arviointi, mutta se mahdollistaa myös muiden kehityspolkujen tarkastelun.

Sopimus on luonteeltaan valmisteleva sopimus, joka ei synnytä sopijapuolille velvollisuutta toteuttaa tiettyjä tai mitään rakenteellisia taikka muita muutoksia. Kyseessä on nimensä mukaisesti selvitystyön aloittaminen, jonka pohjalta mahdollisista jatkotoimista päätetään erikseen myöhemmässä vaiheessa kunkin sopijapuolen toimivaltaisessa toimielimessä.

Sopimuksen mukaan kukin sopijapuoli vastaa itse omista esiselvitysvaiheeseen liittyvistä kustannuksistaan, kuten esimerkiksi henkilöstö- ja hallintokuluista. Sopimus ei siten aiheuta välittömiä ulkopuolisia erityiskustannuksia, vaan työ tehdään pääosin viranhaltijatyönä yhteistyössä XAMK:n omistajakaupunkien ja LUT:n toimesta.

Sopimuksen mukaisesti esiselvitystyötä koordinoi XAMK:n omistajakaupunkien kaupunginjohtajista ja LUT-yliopiston edustajista koostuva ohjausryhmä. Lisäksi jokainen omistajakaupunki nimeää kaksi luottamushenkilöedustajaa, jotka osallistuvat selvitystyön käynnistykseen liittyvään aloitustilaisuuteen sekä esiselvitystyön välitarkasteluun.

Selvitystyö toteutetaan tiiviissä vuoropuhelussa XAMK:n operatiivisen johdon ja asiantuntijoiden kanssa. Ammattikorkeakoulun asiantuntemuksella on keskeinen merkitys, jotta selvityksessä saadaan riittävä kuva nykyisistä toiminnoista, synergiaeduista ja mahdollisista kehityspoluista.

Tavoitteena on selvitystyön valmistuminen 31.8.2026 mennessä, jonka jälkeen selvitystyön tulokset esitellään sopijapuolten yhteisessä

seminaarissa kuntapäätäjille. Sopijapuolten on tarkoitus tehdä jatkovalmisteluista koskevat päätökset 30.9.2026 mennessä.

Kaupungille on toimitettu paikallisen elinkeinoelämän edustajien toimesta kirjelmä korkeakoulutoiminnan kehittämisen tärkeydestä Kouvolan alueelle. Kirjelmässä esitetään kannanotto yliopistotasaisen toiminnan vahvistamisen merkityksestä alueen kilpailukyvyille ja elinvoimalle. Allekirjoittaneet näkevät yliopistoyhteistyön kehittämisen ja korkeatasoisen akateemisen tutkimuksen keskeisenä keinona varmistaa osaavan työvoiman saatavuus ja yritysten uusiutumisen tuki Kouvolaissa. Kirjelmä esitetään **oheismateriaalina**.

Päätösvallan perusteet

Hallintosäännön 2 §:n 4. momentin mukaan kaupunginhallitus johtaa kaupungin toimintaa, hallintoa ja taloutta. Kaupunginhallitus vastaa kaupungin toiminnan yhteensovittamisesta ja omistajaohjauksesta.

19 §:n 1. momentin mukaan kaupunginhallitus muun ohella vastaa omistajapolitiikan, omistajaohjauksen periaatteiden ja konserniohjeen kehittämisestä ja valmistelusta valtuustolle sekä antaa konserniohjeen mukaisesti omistajaohjausta.

21 §:n 2. momentin mukaan kaupunginhallituksen tehtävänä on päättää asioista, joita ei ole säädetty tai määrätty muulle kaupungin monijäseniselle toimielimelle, viranhaltijalle tai luottamushenkilölle.

Koska nyt käsiteltävänä olevassa asiassa on kyse konserniohjaukseen ja kaupungin strategiseen omistajuuteen liittyvän esiselvitystyön käynnistämisestä, on päätösvalta kaupunginhallituksella.

Liitteenä Sopimus esiselvityksestä.

Lisätietoja: apulaiskaupunginjohtaja Tuukka Forsell, puh. 020 615 9333, tuukka.forsell(at)kouvola.fi, kaupunginjuristi Elina Amnell-Holzhäuser, puh. 020 615 7649, elina.amnell(at)kouvola.fi, koulutuspalvelupäällikkö Maria Lammi, puh. 020 6155338, maria.lammi(a)kouvola.fi

Vs kaupunginjohtajan ehdotus:

Kaupunginhallitus päättää:

1. hyväksyä liitteenä olevan sopimuksen esiselvityksestä
2. oikeuttaa kaupunginjohtajan tekemään sopimukseen tarvittaessa vähäisiä teknisiä korjauksia
3. nimetä kaksi (2) luottamushenkilöedustajaa osallistumaan esiselvitystä koskevan sopimuksen 5. kohdassa tarkoitettuihin tilaisuuksiin (esiselvitystyön alussa järjestettävä tilaisuus ja esiselvityksen välitarkastelutilaisuus).

Kaupunginhallituksen päätös: